

Dalšími ukazateli výsledků vzdělávání, mimo mezinárodní či národní testování, jsou výsledky žáků v přijímacím řízení na střední školy, respektive výsledky maturitní zkoušky v roce 2018. Také v těchto typech testování dosahují žáci Středočeského kraje lehce **podprůměrných výsledků**. V případě maturitních zkoušek byla sledována tzv. hrubá neúspěšnost žáků, tedy ukazatel vypovídající o tom, jaký podíl žáků z celkem přihlášených žáků u zkoušky neuspěl, nebo zkoušku vůbec nekonal. Z tohoto pohledu byly výsledky rozdílné pouze v řádu jednotek procent. Na tomto místě je však vhodné doplnit, že výsledky žáků v jednotných přijímacích zkouškách i výsledky žáků u maturitní zkoušky jsou napříč kraji relativně vyrovnané, takže při mezikrajském srovnání nepozorujeme výrazné rozdíly. Výjimku mohou představovat Karlovarský a Ústecký kraj, ve kterých jsou výsledky u uvedených zkoušek horší.

Postupné snižování předčasných odchodů žáků ze vzdělávání představuje jednu z výzev české vzdělávací politiky. V rámci regionu Střední Čechy (který je tvořen pouze Středočeským krajem) došlo **v letech 2015 a 2016 k poklesu předčasných odchodů** ze středního vzdělávání. Avšak v roce **2017** se předčasné odchody **zvýšily** a překročily hranici 6,5 %. Předčasné odchody pouze na úrovni základního vzdělávání v případě Středočeského kraje dosáhly 2,41 %, což představuje **nižší hodnotu** ve srovnání s republikovým průměrem. Na úrovni středního vzdělávání se procentuálně nejvyšší zastoupení žáků, kteří opustili vzdělávání, nachází v nástavbovém studiu (L5) a středním vzdělávání s výučním listem (E a H). Tento trend platí i v případě Středočeského kraje. I když se hodnoty předčasných odchodů žáků výrazně neliší od republikového průměru, stále jde o vysoký podíl ve srovnání např. s odchody žáků ze středního odborného vzdělávání s maturitní zkouškou (M).

Procentuální podíly nově přijatých žáků ve středním vzdělávání se v případě některých kategorií vzdělání lehce odlišují od celorepublikového průměru. Zastoupení nově přijatých žáků do středního vzdělávání s výučním listem (H, E) ve školním roce 2018/2019 bylo 33,5 % (ve srovnání s celorepublikovým podílem 29,33 %). Pro střední odborné vzdělávání s maturitní zkouškou a odborným výcvikem (L/O) to bylo 4,38 % (průměr za ČR 6,11 %), v rámci středního odborného vzdělávání s maturitní zkouškou 37,62 % (průměr ČR je 41,03 %) a v gymnaziálním vzdělávání 22,78 %. Obecně by se měl Středočeský kraj zaměřit na zvýšení kvality učnovského školství a upřednostnit kvalitu před početními kritérii. Kraj by se měl zabývat cílenou podporou těch oborů, které produkují absolventy s uplatněním v profesích s vysokou přidanou hodnotou.

Zaměříme-li se na vytipované středoškolské obory, které jsou důležité pro rozvoj ekonomiky založené na profesích s vyšší přidanou hodnotou, můžeme u Středočeského kraje v mezikrajském porovnání pozorovat podprůměrné zastoupení (vzhledem k počtu obyvatel v kraji) nově přijatých žáků do všech ze sledovaných oborů. Jedná se o obory inženýrské, obory spojené s telekomunikacemi a výpočetní technikou, zdravotnické obory a obor pedagogika, učitelství a sociální péče.

Při tvorbě vzdělávací politiky na krajské úrovni je potřeba vzít v úvahu také personální situaci ve školách. V kraji je relativně vysoký věkový průměr učitelů, který se však výrazně neliší od průměrného věku učitelů za celou Českou republiku. V roce 2018 **nemělo potřebnou kvalifikaci** bezmála 10 % učitelů, což je **významně nadprůměrná hodnota** ve srovnání s celorepublikovým průměrem, který představuje 5,31 %. Vyšší podíl nekvalifikovaných učitelů se nacházel pouze v Karlovarském kraji (11,15 %). V kraji si kvalifikaci nedoplňuje 13,5 % nekvalifikovaných učitelů. Také se zde nacházejí učitelé, kteří chtějí zaměstnání z různých důvodů opustit, resp. ve školním roce 2019/2020 avizovali odchod. Při přepočtu na úvazky se ve Středočeském kraji jedná o 7,2 %, i v tomto případě je hodnota vyšší ve srovnání s republikovým průměrem o 0,8 %.

Jedním z důvodů, proč se někteří učitelé nezapojují do dalšího vzdělávání a nedoplňují si kvalifikaci, může být slabší nabídka vzdělávacích aktivit obecně, případně jejich horší dostupnost. Zvláštní podporu by bylo vhodné věnovat zejména školám, které pracují ve znevýhodněných podmínkách, a školám, kde je vyšší podíl nekvalifikovaných učitelů.

Dobrá zkušenost je s realizací vzdělávacích aktivit přímo ve školách. Vzájemná spolupráce učitelů ve Středočeském kraji spočívá především ve výměně informací o žácích, metodách a formách výuky a výměně materiálů. Nejméně pak učitelé spolupracují v oblasti vzájemných hospitací nebo s učiteli jiných škol. Tento trend je až na menší výkyvy charakteristický pro učitele napříč celou republikou, učitelé ve Středočeském kraji v tomto ohledu nepředstavují výjimku. Obecně je vhodné podpořit osobní a profesní rozvoj učitelů i ředitelů, kteří budou dobře připraveni na zvládání negativních faktorů.